

SME-guide för tillgång till forskningsinfrastrukturer

Förutsättningar | Vägen in | Tillgängliga labbmiljöer i Stockholmregionen | Version 1.0 2023

Om guiden

Den här guiden vänder sig till små och medelstora företag, SME (se bild 4 för definition) med intresse för samverkan med forskningsinfrastrukturer i Stockholmsregionen. Även aktörer inom Stockholms innovationssystem som har nära kontakt med SME:er och forskningsinfrastrukturer kan ha behållning av materialet.

Guiden är praktiskt inriktad och förklarar övergripande förutsättningarna för SME:ers tillgång till offentligägda forskningsinfrastrukturer i stockholmsregionen.

Guiden har tagits fram inom projektet Stockholm Life Tech (2020-2023, ERUF), som syftat till att främja tillgängliggörandet av forskningsinfrastrukturer för SME:er. Fokus för projektet har varit labbmiljöer och därmed sammanhängande tjänster (se bild 4).

Stockholm Life Tech projektet leddes av avdelningen Forskning och Innovation/ Region Stockholm. Vid frågor om guiden vänligen kontakta: [Life science i Stockholm - Region Stockholm](#)

”Stockholm ska vara en av världens främsta forsknings- och life science-regioner år 2025”

Forskningsinfrastruktur och SME

I denna bilaga används begreppet “forskningsinfrastruktur” i den betydelse som det givits i EU-kommissionens förordning 651/2014. Det innebär att i begreppet forskningsinfrastruktur ingår bl.a. ”anläggningar” (t.ex. vetenskapliga laboratorier) och ”resurser” (t.ex. vetenskaplig utrustning eller databaser) men även ”därmed sammanhängande tjänster” (dvs. tjänster som behövs för att utnyttja infrastrukturen, såsom exempelvis kunskapsöverföring om hur teknisk utrustning ska användas, eller hur output från den tekniska utrustningen ska tolkas och förstås).

I denna bilaga används begreppet ”SME” (dvs ”små och medelstora företag” enligt definition på nästa bild).

Tre anledningar för SME:er att nyttja forskningsinfrastrukturer i Stockholmsregionen

1

Närhet till andra företag, universitet och vården

2

Bredda nätverket genom spontana möten i coworking-miljöer

3

Fördjupad kunskap och möjlighet till samverkan med andra SME:er

Innehåll

Om guiden	sid. 2
Forskningsinfrastruktur och SME	sid. 3
Tre anledningar för SME:er att nyttja forskningsinfrastrukturer i Stockholmsregionen	sid. 4
Innehåll	sid. 5
Om tillgängliggörande av forskningsinfrastrukturer	sid. 6
Från kontakt till kontrakt	sid. 7-11
Checklista	sid. 12
Forskningsinfrastrukturer i Stockholmsregionen	sid. 13

Om tillgängliggörande av forskningsinfrastrukturer i Stockholmsregionen

Senaste åren har intresset för forskningsinfrastrukturer ökat, specifikt gällande möjligheter för samverkan med näringslivet. Ett effektivt resursutnyttjande ligger i linje med globala utmaningar. Stora satsningar har gjorts med offentliga medel på forskningsinfrastrukturer som ett led i Sveriges ambition att vara en ledande Life Science-nation. Även Life Science Strategin för Stockholmsregionen har tydliga mål gällande vägen in till forskningsinfrastrukturer för företag. Stockholm Life Tech-projektet är en satsning i linje med den målsättningen.

Reglerna skiljer sig åt mellan huvudmän

År 2022 kom en ny förordning om avgifter för forskningsinfrastrukturer som tillhandahålls av universitet och högskolor med staten som huvudman. Den reglerar villkoren för tillgängliggörande och hur avgifter ska fastställas.

När det gäller forskningsinfrastrukturer med en region eller kommun som huvudman tillämpas andra regler. Med andra ord skiljer sig regelverken åt beroende på ägarstrukturen, men, som framkommit under Stockholm Life Tech projektet finns goda möjligheter för tillhandahållande av forskningsinfrastruktur till SME:er oavsett huvudman.

SME:er prioriterad grupp för samverkan

Stockholmsregionen har en tydlig ambition att attrahera fler växande, innovativa företag genom ökad samverkan inom forskning och innovation. Utpekat finns behovet av att förbättra förutsättningarna för tillgång till labbmiljöer. Stockholm Life Tech projektet hade i fokus att tillgängliggöra labbmiljöer för målgruppen SME:er.

Från kontakt till kontrakt

Huvudmännen för tillgängliggjorda forskningsinfrastrukturer har specifika erbjudanden som riktar sig till SME:er och en stödjande process. Detta innebär till exempel en genomarbetad prissättning, att det finns en matchningsprocess och anpassade avtal. På följande sidor tittar vi närmare på delarna och visar processen samt vilket stöd som finns att få.

Målet för processen är att det ska finnas en realistisk förväntansbild parterna emellan vad man vill uppnå. Dessutom ska processen vara transparent och tydlig och generera nytta för båda parter.

Från kontakt till kontrakt

Förbereda

Om du är intresserad av att nyttja en forskningsinfrastruktur är det relevant att säkerställa att båda parter har en gemensam förväntansbild på vägen dit. Att som SME förbereda sig genom att läsa igenom guiden och sätta sig in i förutsättningarna är en bra start.

Att säkerställa en gemensam förväntansbild

Under arbetet med guiden genomfördes intervjuer med både forskningsinfrastrukturer och SME:er om deras erfarenhet av tillgängliggörande av forskningsinfrastrukturer. En gemensam utmaning för båda parter har varit orealistiska förväntningar. Anledningen till detta har inte sällan varit bristfällig transparens och tydlighet gällande både erbjudandet och företagets verkliga behov. För att undvika detta är det bra att påminna sig om att det bör ligga i bådats intresse att säkerställa att samverkan bidrar med nytta för båda parter. Det kan vara bra att påminna sig att det handlar om att säkra önskvärt resultat och främja ett effektivt resursutnyttjande. Att som SME inhämta kunskap om verksamheten vid forskningsinfrastrukturen och förutsättningar för tillgång till infrastrukturen ökar förståelsen och möjligheten till en god relation.

Nytta för båda parter

En annan insikt som framkom under arbetet var att både SME och huvudmännen för forskningsinfrastrukturerna upplevde delandet av forskningsinfrastrukturen som positivt utifrån ett kunskapsperspektiv och såg en nytta i form av nya kontakter och sammanhang som berikade den egna verksamheten.

Från kontakt till kontrakt

Hitta erbjudande

Den som tillgängliggör sin forskningsinfrastruktur ska ha tydligt formulerade erbjudanden . Det ska finnas information om erbjudandena som målgruppen kan kunna ta del av.

Prissättning

Vid prissättning av forskningsinfrastruktur finns det lagar och regler som huvudmännen behöver förhålla sig till.

Urvalskriterier och kösystem

Varje huvudman formulerar sina kriterier för tillgång till sin forskningsinfrastruktur. Ett kösystem kan komma att tillämpas.

Finansiering

Det är viktigt att SME säkerställer sin finansiering av kostnaden för att ta del av forskningsinfrastrukturen. Detta bör diskuteras med huvudmannen under den initiala dialogen.

Från kontakt till kontrakt

Matchning av erbjudande

När SME identifierat en forskningsinfrastruktur som verkar ha lämplig erbjudande behöver det klargöras om SME:s behov och forskningsinfrastrukturens erbjudande verkligen matchar.

Säkerställa att behov och erbjudande matchar

För tillgängliggjorda forskningsinfrastrukturer ska det finnas en genomarbetad matchningsprocess som kunden kan ta del av. Det är för att minska risken för båda parter. Underlaget kan bestå av ett enklare frågeformulär, men även en mer omfattande utvärdering, exempelvis inför tillgång till mer avancerade miljöer som förväntas pågå under en längre period.

Fördjupad matchningsprocess, exempelvis förstudie

Om erbjudandet avser en avancerad miljö, och/eller den sökande SME:ns verksamhet är förknippad med särskilda risker, rekommenderas en fördjupad analys. I dessa fall kan exempelvis en förstudie genomföras för att säkerställa att erbjudandet och behovet överensstämmer. En mer krävande förstudie/utredning kan innebära att det tillkommer en avgift för förstudien/utredningen och särskilda avtal kan då behöva tecknas för den.

Från kontakt till kontrakt Avtal

Huvudmannen för forskningsinfrastrukturen tillhandahåller ett avtal för upplåtelsen.

Avtalet sätter ramarna

I avtalet regleras hur länge upplåtelsen och ev. kringtjänster förknippade med den ska pågå och vad som ska göras. Avtalet kan även innehålla bestämmelser om lokal- och IT-säkerhet, försäkringar, licenser för mjukvara och utrustning, arbetsmiljöansvar, personuppgiftsbehandling, eller andra frågor som aktualiseras av upplåtelsen.

Avtalets upphörande och/eller ändringar

Om omfattning och tid önskas justeras måste kompletterande avtal tecknas, vilket i så fall behöver planeras i god tid. SME har enbart tillgång till den aktuella infrastrukturen och eventuella kringtjänster kopplade till den i enlighet med avtalet.

Checklista för SME

FÖRVÄNTANSBILD

Genom att sätta oss in i förutsättningarna kan vi skapa oss en realistisk bild av vad tillgången till forskningsinfrastrukturen innebär och vad vi kan förvänta oss.

MATCHA BEHOV OCH ERBJUDANDE

Vi tar del av den matchningsprocess som huvudmannen för forskningsinfrastrukturen använder för att säkerställa en god matchning mellan erbjudandet och vårt behov.

FINANSIERING

Vi har en plan för eller undersöker finansiering.

OFFENTLIGHET OCH SEKRETESS

Vi är medvetna om offentlighets- och sekretesslagen och att all kommunikation med huvudmannen för forskningsinfrastrukturen kan bli allmänna handlingar.

AVTAL

Vi sätter oss in i avtalet och anpassar vår förväntansbild till vad som anges där. Om något är oklart för oss så ställer vi frågor till huvudmannen.

AVTALETS UPPHÖRANDE

Vi är medvetna om att när avtalet upphör har vi inte längre tillgång till uthyrd lokal, utrustning eller ev. kringtjänster.

Forskningsinfrastrukturer i Stockholmsregionen

Det finns fler än hundra forskningsinfrastrukturer för forskning och utveckling i Stockholmsregionen och tillgängligheten för näringslivet varierar. Huvudmännen bakom denna guide har några av Stockholmregionens främsta forskningsinfrastrukturer inom området Life Science och hälsa. På följande sidor presenteras hur du som SME kan hitta infrastrukturer, och i bilagan finns exempel på tillgängliggjorda miljöer från dessa huvudmän.

Region Stockholm

Region Stockholm bland annat ansvarar för regional tillväxt och utveckling i länet. Det innebär att skapa de bästa förutsättningarna för att länet ska förbli en ledande, innovativ och hållbar stockholmregion.

Karolinska Universitetssjukhuset

Karolinska Universitetssjukhuset är Region Stockholms universitetssjukhus. Sjukhuset har bland annat huvudansvar för Region Stockholms forskning och utbildning av studenter.

Karolinska Institutet

Karolinska Institutet är en statlig myndighet. I Sverige står Karolinska Institutet för den enskilt största andelen medicinsk akademisk forskning och har det största utbudet av medicinska utbildningar.

Akademiska Hus

Akademiska Hus är ett fastighetsbolag som ägs svenska staten. Akademiska Hus tillhandahåller bland annat forsknings- och innovations-infrastruktur.

I Stockholmsregionen finns fler huvudmän av forskningsinfrastrukturer än de som omnämns i denna guide. Guidens innehåll är generisk och går utmärkt att använda som inspiration och förberedelse inför kontakt med andra huvudmän, oavsett om de har ingått i projektet som har lett fram till denna guide.

Forskningsinfrastrukturer i Stockholmsregionen

Karolinska Institutet

Karolinska Institutet har ett brett utbud av forskningsinfrastrukturer, allt från avancerad utrustning till tjänster och kompetens. De är öppna för alla forskare på KI, inom andra akademiska institutioner och även, i begränsad omfattning, för kommersiella företag.

Via KI.se kan man se både alfabetisk och tematisk överblick av forskningsinfrastrukturerna samt få reda på om de finns på Campus Solna eller Campus Flemingsberg.

För att få klarhet i om forskningsinfrastrukturer är öppna för externa aktörer behöver man klicka sig fram till själva forskningsinfrastrukturen. Där syns det om forskningsinfrastrukturen har erbjudande till företag samt kontaktvägar.

Bra att känna till är att KI har en Singel Point of Contact (SPOC) funktion som forskningsinfrastrukturerna kan vända sig till. En annan bra sak att känna till är att majoriteten av KI:s forskningsinfrastrukturer är kopplade till i Lab, en digital plattform för att boka, visa tillgänglig utrustning, fakturering m.m.

[Forskningsinfrastrukturer på Karolinska Institutet](#)

Forskningsinfrastrukturer i Stockholmsregionen

Region Stockholm och Karolinska Universitetssjukhuset

Region Stockholm och dess sjukhus Karolinska Universitetssjukhuset har unika forskningsinfrastrukturer och kan tillhandahålla kunskap om hur de kan nyttjas. Forskningsinfrastrukturerna är öppna för verksamheter inom Region Stockholm och Karolinska Institutet. Vissa av forskningsinfrastrukturerna kan också tillgängliggöras för externa aktörer.

På Region Stockholms och Karolinska Universitetssjukhusets hemsidor finns forskningsinfrastrukturer listade. För att informera sig om vilka forskningsinfrastrukturer som SME:er kan anmäla intresse för, behöver man klicka sig fram till själva forskningsinfrastrukturen. Där syns om forskningsinfrastrukturen erbjuds till företag samt kontaktvägar.

[Forskningsinfrastrukturer på Region Stockholm](#)

[Forskningsinfrastrukturer på Karolinska Universitetssjukhuset](#)

Forskningsinfrastrukturer i Stockholmsregionen

Akademiska Hus

AKADEMISKA HUS

A WORKING LAB

Akademiska Hus är ett statligt ägt fastighetsbolag med uppgift att äga, utveckla och förvalta fastigheter vid landets universitet och högskolor. I uppdraget ingår även att utveckla kunskapsmiljöer för högre utbildning, forskning och innovation.

A Working Lab är Akademiska Hus erbjudande och koncept för co-working, makerspace, korta kontrakt, Learning Lab och andra flexibla mötesplatser.

A Working Lab KI Science Park på Campus Solna är en mötesplats för Life Science där forskare, studenter och företag delar på labb och kontorsytor i en öppen co-workingmiljö. Till platsen hör också en nod med ytterligare kontor och labbmiljöer på Campus Flemingsberg. Båda miljöernas erbjudanden är anpassade för start-ups och SME:er i behov av enklare lab och kontorsplatser.

[AWL Innomedicum Campus Solna](#)

[AWL Campus Flemingsberg](#)

**Det här dokumentet är en produkt från projektet Stockholm Life Tech (2020-2023).
Projektet leddes av avdelningen Forskning och Innovation/ Region Stockholm som även
förvaltar resultaten.**

Övriga projektpartners:

Projektet genomfördes med stöd från Europeiska regionalfonden

Här kan du ladda ner guiden: [Life science i Stockholm - Region Stockholm](#)

”Stockholm ska vara en av världens främsta forsknings- och life science-regioner år 2025”